

Vì phßng diện chính trị, ở Việt Nam, năm 2010 có thể nhiều biến động quan trọng.

Tuy nhiên, tôi lại không muốn liệt kê hay kể lại các biến động ấy. Chắc hẳn có rất nhiều biến động nghiệp của tôi, ở trong và ngoài nước, sẽ đem nhiều vai trò đó. Và chắc hẳn nhiều người trong họ sẽ làm tất công việc họ cần tôi: Họ theo dõi thông tin xuyên và kể lại những họ, có người theo dõi từ bên trong với những nguồn tin mà tôi không thể nào có được.

Biết thân biết phận, tôi chỉ xin đừng lại những những biến động có tính chất khái quát về mặt địa chính mà tôi cho là đáng kể nhất trong năm 2010 sắp sắp kết thúc: đó là năm khi năng lãnh đạo của nhà cầm quyền Việt Nam bắt đầu thách thức một cách nghiêm trọng, có thể nói là nghiêm trọng nhất kể từ sau sự sụp đổ của hệ thống xã hội chủ nghĩa ở Nga và Đông Âu vào những năm 1989-1990.

Khả năng gây bất ngờ thách, trước mắt, bởi công luận, để biết công luận ngay trong nước.

Phải nói ngay là, ít nhất từ sau năm 1975, dân chúng hiếm khi đồng ý và đồng tình với chính phủ. Tuy nhiên, trước khi đi xa hơn, khi quyên tập do ngôn luận hoàn toàn bị bóp nghẹt, ngay cả những lời bàn tán riêng rẽ, giữa bạn bè với nhau, quanh mâm cơm nhậu, cũng bị theo dõi gắt gao, không ai dám lên tiếng một cách công khai.

Mà có dám thì cũng bị bắt khổ. Toàn bộ hệ thống báo chí, tờ báo in đến truyền thanh và truyền hình, đều nằm trong tay nhà nước. Công luận chỉ có một lối thoát duy nhất: các truyền tiêu lâm có nội dung chính trị được truyền khẩu, hoặc hát, một cách lén lút, từ người này đến người khác.

Có điều, nội dung của những sự phê phán trong các truyền tiêu lâm và những lời chỉ trích quanh các bàn nhậu ở Việt Nam giai đoạn này thường chỉ tập trung vào lãnh vực kinh tế. Đồng nghĩa những người đồng ý với nhau: giới lãnh đạo Việt Nam giới với chính trị những lời dè dặt về kinh tế.

Cái dè dặt nằm ngay trong căn bản hệ vận chuyển của họ: từ một số nhà lãnh đạo thu được một phần nhỏ, hoặc một phần nhỏ của thân vào các hoạt động chính trị từ rất sớm, lúc chưa kịp hoàn tất chương trình giáo dục phổ thông. Nó thể hiện sự thất bại thể thống của các chính sách kinh tế và có thể thấy rõ ngay trong đời sống bên cùng khổ của người.

Sau này, vào thời xa hơn, khi báo chí được ít nhiều cởi trói, giới cầm bút, một mặt, được tập do lên tiếng, dù một cách khá hạn chế; mặt khác, tiến ra ngoài phạm vi kinh tế, phê phán bên chế độ bất công và thời nát của tầng lớp lãnh đạo, chủ yếu là cấp lãnh đạo ở địa phương, qua những truyền ngôn và bút ký nôm na, cười cợt, đến đến với bất kỳ ai có bất kỳ một chút thông minh qua các phương tiện truyền thông hiện đại như website hoặc blog.

Hiện đây, một số trí thức, trong đó có khá nhiều người thu được giới cầm bút, từ giới viết văn đến giới làm báo, cũng quyên giành lấy quyên phát biểu của mình, có khi ngay trên diễn đàn Quốc Hội hoặc những hội, qua các phương tiện truyền thông hiện đại như website hoặc blog.

Có người gay gắt đến độ đồng ý rằng Quốc Hội bị phiêu lưu tin nhiệm (hoặc bất tin nhiệm) Thủ tướng; cũng có người đòi hỏi kiện Thủ tướng về các chính sách sai lầm của ông cũng như của chính phủ do ông lãnh đạo. Đồng hành là những người phê phán những sai lầm của chính phủ trên

nhieu ưu điểm, tăng cường chính trị, kinh tế, văn hóa, xã hội, và giáo dục.

Xin lưu ý là tất cả những trí thức yêu nước trong nước và tất cả đang học đã từng là những cán bộ lãnh đạo nhà nước. Họ và họ đã không muốn biến chính trị hóa. Họ không trở thành những người quy định lãnh đạo của Đảng Cộng Sản như một số nhà báo từng viết chính kiến như Hà Sĩ Phu, Trần Khôi Thanh Thủy hay Lê Thị Công Nhân. Cái quy định, theo Đảng Cộng Sản, nằm ở ba yếu tố chính: Một, họ có công đưa trong việc giành lấy độc lập và thống nhất cho đất nước; hai, họ đưa đi đến cho giai cấp công nhân và nông dân, nghĩa là đưa đa số quần chúng Việt Nam; và ba, họ có khả năng lãnh đạo đất nước trong hiện tại cũng như trong tương lai.

Đúng như không ai trong số các trí thức học blogger lên tiếng phát biểu về các vấn đề trở nên đối của đất nước hiện nay bàn đến cái quy định. Chính vì thế, phần lớn họ không bao xem là đối lập với chính quyền. Họ chỉ bao xem là những kẻ đi bên trái của con đường xã hội chủ nghĩa. Nói cho đúng, họ chỉ muốn làm những trí thức độc lập và trở nên, lên tiếng báo về tội do, công lý và nên độc lập của dân tộc.

Nhưng khi lên tiếng như vậy, dù muốn hay không, họ cũng đang đưa ra một vấn đề gai góc: khả năng lãnh đạo của giai cấp quy định.

Khả năng lãnh đạo những người đưa ra hiện tại ba lãnh vực chính: khả năng hoạch định chính sách; khả năng 'bán' chính sách (tức khả năng giải thích, thuyết phục để giành được sự ủng hộ của quần chúng); và khả năng hiện thực hóa các chính sách này.

Rất hiếm, nếu không nói là chưa có ai ở Việt Nam trở lại đưa ra những vấn đề này với những phân tích cụ thể và thống nhất. Tuy nhiên, qua những vấn đề họ đề cập, như các dự án khai thác bauxite ở Tây Nguyên; kế hoạch cho ngành ngoại quốc, trong đó có khá nhiều công ty Trung Quốc, thuê rừng dài hạn (nhieu khu rừng những đưa đi tìm có ý nghĩa chiến lược cao, có thể trở thành nguy cơ đối với nền quốc phòng Việt Nam); cách phân định của chính phủ Việt Nam trước thái độ ngang ngạnh của Trung Quốc đối với vấn đề biên Đông và đặc biệt, với các người dân Việt Nam; việc vận chuyển tập đoàn kinh tế Vinashin và cùng với nó, vai trò của nền kinh tế quốc doanh; kế hoạch xây dựng đường sắt cao tốc xuyên Việt; cách đưa phó của chính phủ trước nền lũ lụt làm chết nhiều người miền Trung; và những thách thức cho các địa phương như 1000 năm Thăng Long - Hà Nội, v.v...

Qua nh&#ng v&#n đ&# đ&# c&# các tr&# th&# c&# đ&# c&# l&# p&# Vi&# t Nam đ&# c&# p, phân tích và bàn lu&#n, ng&#&#i ta đ&# c&# bi&#t đ&# c&# khá nhi&#u s&# th&#t, c&# khi ch&# là nh&#ng chi ti&#t nho nh&# nh&#ng l&#i c&# kh&# năng ti&#t l&# nhi&#u v&# năng l&# c&# lãnh đ&#o c&#a nhà c&#m quy&#n. Chúng cho th&#y r&# ít nh&#t m&#t s&# đ&#i u:

M&#t, đ&#&#ng nh&# gi&#i lãnh đ&#o Vi&# t Nam không có m&#t chính sách nào th&#t r&#r&#ng và nh&#t quán liên quan đ&#n nh&#ng v&#n đ&# sinh t&# c&#a qu&#c gia;

hai, cách th&#c làm vi&#c c&#a h&# v&#a quan li&#u l&#i v&#a kém hi&#u qu&# ngay c&# &# nh&#ng v&#n đ&# ng&# nh&# đ&#n gi&#n và đ&# dàng nh&#t nh&# n&#m ch&#c các s&# li&#u liên quan đ&#n v&# v&#n c&#a t&#p đoàn kinh t&# Vinashin hay chi phí t&# ch&#c đ&#i l&# 1000 năm Thăng Long - Hà N&#i;

và ba, h&# thi&#u h&#n kh&# năng thuy&#t ph&#c qu&#n chúng v&# các chính sách mà h&# theo đ&#i.

T&#t c&# nh&#ng v&#n đ&# &#y tr&# thành m&#t th&# th&#c quan tr&#ng nh&#t đ&#i v&#i gi&#i lãnh đ&#o Vi&# t Nam: Đ&# t&#n t&#i, h&# ph&#i ch&#ng t&# năng l&# c&# lãnh đ&#o th&#c s&# c&#a mình thay vì l&#p li&#m đ&#i quanh hay ba hoa v&# v&#n (ki&#u Nguy&#n Minh Tr&#i t&# đ&#i “phân hóa n&#i b&#” chính ph&# M&#), ho&#c t&#p trung đánh phá các trang m&#ng hay blog đ&# c&# l&#p và bôi b&#n hay tr&#n áp các tr&# th&#c có tinh th&#n ph&#n bi&#n.

Li&#u, trong năm 2011 s&#p t&#i, v&#i Ban lãnh đ&#o m&#i s&# đ&# c&# b&#u trong k&# Đ&#i h&#i đ&#ng vào tháng Gi&#ng này, h&# có v&#&#t qua đ&# c&# th&# th&#c &#y hay không?

Không ai ch&#c c&#.

Ri&#ng tôi, thú th&#c, tôi hoàn toàn không tin m&#t chút nào.